

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Ett kaotiskt paradys i färg

En kvalitativ studie om atelieristan i Reggio Emilia
inspirerade förskolor

Maria Rolfö

Inriktning: LAU 390

Handledare: Kerstin Signert

Examinator: Agneta Simeonsdotter Svensson

Rapportnummer: VT11-2920-023

Abstract/Sammanfattning

Examensarbete inom lärarutbildningen

Titel: Ett kaotiskt paradisi i färg, en kvalitativ studie om atelieristan i Reggio Emilia inspirerade förskolor

Författare: Maria Rolfö

Termin och år: VT, 2011

Kursansvarig institution: Sociologiska institutionen

Handledare: Kerstin Signert

Examinator: Agneta Simeonsdotter, Svensson

Rapportnummer: VT11-2920-023

Nyckelord: Reggio Emilia, atelierista, skapandeverksamhet och förskola.

Syftet med min undersökning är att se hur atelieristan i Reggio Emilia inspirerade förskolor jobbar i ateljén tillsammans med barnen och på vilket sätt barnen lär sig. Jag har gjort min undersökning på tre olika Reggio Emilia inspirerade förskolor, där en utbildad eller en atelierista under utbildning har arbetat. Jag vill ta reda på hur atelieristerna arbetar med skapande verksamhet i ateljén tillsammans med barnen, och på hur atelieristan lär ut till barnen, ville också se hur barnen lär sig i aktiviteten.

Jag gjorde observationer på förskolorna i ca 45 minuter varje gång för att se hur arbetet fungerar i verksamheten. Jag gjorde även intervjuer med atelieristan för att få veta arbetsätt, utbildning, och barnsyn.

Mitt resultat visade att atelieristan jobbar mycket med att utgå från barnets intresse genom att använda sig utav en frågeställning som får barnet att utvecklas och söka sin egen kunskap. Med hjälp av denna frågeställning lär sig barnet att experimentera och söka nya vägar till kunskapen.

Nyckelord: Reggio Emilia, atelierista, skapandeverksamhet och förskola.

Innehållsförteckning

Förord

1. Inledning.....	2
2. Syfte.....	3
2.1 Frågeställning.....	3
3. Bakgrund.....	4
3.1 Vad är Reggio Emilia.....	5
3.2 Historien.....	6
3.3 Reggio Emilia filosofin i Sverige.....	6
3.4 Pedagogen.....	7
3.5 Atelierista.....	7
3.6 Barnet.....	8
3.7 Miljön.....	9
3.8 Vad säger Läroplanen.....	9
4. Teoretiska förhållningssätt.....	10
5. Metod & genomförande.....	11
5.1 Val av metod.....	11
5.2 Urval.....	12
5.3 Forskningsetik.....	13
5.4 Analys.....	14
5.5 Observationer.....	14
5.6 Intervjuer.....	14
5.7 Reliabilitet och validitet.....	15
6. Resultat.....	16
6.1 Observation förskola 1.....	16
6.2 Observation förskola 2.....	18
6.3 Observation förskola 3.....	20
6.4 Intervju med atelierista 1.....	21
6.5 Intervju med atelierista 2.....	22
6.6 Intervju med atelierista 3.....	23
6.7 Jämförelser av observationerna förskolorna emellan.....	25
6.8 Jämförelser av intervjuerna förskolorna emellan.....	26
7. Diskussion.....	27
7.1 Återkoppling till syfte och frågeställning.....	27
7.2 Diskussion kring metod och resultat.....	29
7.3 Slutsats.....	30
7.4 Fortsatt forskning.....	31
8. Referenslista	
9. Bilagor	

Förord

Denna undersökning är mitt examensarbete och utgör samtidigt den avslutande delen i LAO 390 min sista kurs på min förskolläraryrkesutbildning. Så efter denna C-uppsats är jag färdig förskollärare. Jag vill tacka alla som varit en del av min undersökning. Min handledare Kerstin Signert speciellt som har hjälpt mig och intresserat sig för min undersökning. Jag vill tacka förskolorna som varit med i undersökningen, alla pedagoger föräldrar och barn. Jag vill också tacka Mia som tipsade mig om Reggio Emilia inspirerade förskolor som hade en verksam ateljerista.

Tack än en gång alla!

1. Inledning

Reggio Emilia inspirerade förskolor arbetar mycket med skapande verksamhet. I centrum för denna verksamhet finns en ateljé, där barnen kan experimentera, laborera, utforska och fantisera. I en del av dessa förskolor finns det en specialutbildad pedagog i ateljén som arbetar tillsammans med barnen. Pedagogen som är verksam där kallas atelierista och arbetar på ett visuellt sätt och utmanar barnen i det skapande.

Eftersom jag är intresserad av skapande verksamhet valde jag, som blivande förskollärare att läsa kursen, skapande. I Läroplanen för förskolan (Lpfö 98. reviderade) står det att "Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama" Jag ser detta som en viktig del i mitt uppdrag som förskollärare. Den skapande verksamheten utgör en grund för mig i mitt arbete i förskolan.

Kursen om skapande verksamhet var lärorik, och mitt intresse för detta ämne blev större än det var innan.

Under min verksamhetsförlagda utbildning, har jag som lärarstudent fått möjligheten att göra praktik på olika förskolor. Under en period var jag på en Reggio Emilia inspirerad förskola. Då fick jag lära mig att tänka på ett annat sätt än vad jag var van vid, något som var mycket svårt i början. Under ett tillfälle var jag med barnen då de skapade med lera. Jag visade då på hur man kunde göra. Under aktiviteten blev jag avbruten av en pedagog. Hon talade om för mig att på Reggio Emilia inspirerade förskolor visar man inte barnen hur man kan göra utan de skall hitta egna vägar till lärandet. Denna händelse har jag burit med mig och tänkt på många gånger. Jag vill veta vad som ligger bakom hennes kommentar och ta reda på om det är tänkt att vara på det viset. Så det är denna händelse som ligger bakom mitt val att skriva om den skapande situationen i Reggio Emilia inspirerade förskolor. Jag blev nyfiken på synen på skapandet och på hur atelieristans arbete ser ut.

Mitt examensarbete skall därför handla om hur skapande verksamhet i Reggio Emilia inspirerade förskolor fungerar.

2. Syfte

Mitt syfte med undersökningen är att se hur atelieristan i Reggio Emilia inspirerade förskolor arbetar i ateljén tillsammans med barnen och på vilket sätt barnen lär sig.

2.1 Frågeställning

Uppsatsen är baserad på följande frågeställningar:

- Vad är en atelierista och på vilket sätt arbetar atelieristan?
- På vilket sätt lär sig barnen i de skapande situationerna, och hur lär atelieristan ut?

3. Bakgrund

Under denna rubrik kommer jag att redogöra för min litteraturstudie och ge en bakgrund till min undersökning. Här kommer jag att beskriva Reggio Emilia, var filosofin kommer ifrån och historien bakom dessa tankar. Jag kommer också att skriva om ateljén, atelieristan, pedagogen, barnet och miljön i Reggio Emilia förskolor.

Avslutningsvis kommer jag att skriva om hur Reggio Emilia kom till Sverige och hur man kan arbeta med detta arbetssätt och samtidigt följa den svenska läroplanen för förskolan (Lpfö-98 reviderade).

Mitt val av litteratur till min undersökning är baserad av tidigare forskning kring Reggio Emilia och dess filosofi. Jag har hittat litteraturen som jag använt mig av genom att söka på biblioteket och med hjälp av olika sökmotorer på webben. Det finns många C-uppsatser, som beskriver om Reggio Emilias arbetsätt och filosofi. Förutom att jag fick insikter i mitt ämne som var värdefullt för mig i arbetet med undersökningen, hittade jag också i dessa, hänvisning till annan litteratur och tidigare forskning i ämnet, som jag kunde använda mig i mitt arbete. En speciellt värdefull källa för mig har varit Häikiös avhandling (2007). I den tar Häikiö upp mycket om ateljén och atelieristan.

3.1 Vad är Reggio Emilia

Reggio Emilia är en liten stad i norra Italien. Efter andra världskrigets slut startades denna pedagogiska filosofi. Loris Malaguzzi var en filosofisk, pedagog som grundade Reggio Emilia filosofin, han var inte bara pedagog utan också ideolog och psykolog.

Wallin (1986 s.8-9) skriver att många i Sverige säkert känner igen den kritik som Malaguzzi uttrycker sig om skolan. En kritik som är en utgångspunkt för hans kamp för kvalitet och kreativitet i förskolan. Malaguzzi har inte skrivit ner något om sina tankar i någon bok, det har istället många andra gjort, men i Gedin & Sjöblom (1995, s.99) kan man läsa den dikt där han uttrycker sin kritik om hur han tycker barn blev behandlade:

”Ett barn har hundra språk
men berövas nittionio.
Skolan och kulturen
skiljer huvudet från kroppen,
de tvingar en att tänka utan kropp
och att handla utan huvud.

Leken och arbetet,
verkligheten och fantasin,
vetenskapen och fantasteriet,
det inte och det yttre,
görs till varandras motsatser.”
(Gedin & Sjöblom, 1995 s.99)

Även Jonstoj & Tolgraven (2001, s.2) skriver om denna dikt som handlar om det kreativa barnet och ger en bild av hur barnet nyfiket söker och kommunicerar för att förstå sin omvärld.

De teoretiska utgångspunkterna i filosofin i Reggio Emilia förskolor, handlar om ett kreativt perspektiv och rätten till det individuella barnets utveckling och dialogens viktiga uppdrag för socialisation och lärande. (Häikiö, 2007, s.39). Man strävar efter att utveckla barns hundra språk. Inom Reggio Emilia tänker man att man vill förena vetenskap, fantasi, konst, kropp och själ för att nå de hundra språken. (Gedin & Sjöblom, 1995, s.100).

Förhållningssättet skall inte vara ett färdigt pedagogiskt program. Malaguzzi ville istället att man skulle utgå från barnets intresse och erfarenheter och utmana dem i detta arbete.

3.2 Historien

Reggio Emilia ligger i norra Italien och det var där som Reggio Emilia filosofin utvecklades efter andra världskrigets slut. Loris Malaguzzi fick höra talas om att en grupp kvinnor hade börjat bygga på en förskola, med hjälp av tegelstenar och material från förstörda byggnader. Senare byggdes flera förskolor som drevs av kvinnor som, för att det fanns en motrörelse som inte ville ha kvar de kommunala förskolorna, arbetade frivilligt med ett litet stöd från det kommunistiska partiet.

För att få föräldrarnas och andra människors förtroende för deras arbete gick pedagoger och barn från förskolan ut i parker och trädgårdar för att visa upp sitt arbete.

Förskolorna fick kämpa både för sin kvalitet och för att få finnas kvar. Loris Malaguzzi arbetade mycket hårt för att kvaliteten skulle synas i arbete. I sitt tidigare arbete som pedagog och psykolog hade han arbetat med både barn och vuxna.

År 1963 blev Loris Malaguzzi barnomsorgschef på den första förskolan i Reggio Emilia. (Wallin, 1986)

3.3 Reggio Emilia filosofin i Sverige

De tankar om barnomsorg som man hade i Reggio Emilia kom till Sverige 1981 genom utställningen ”Ett barn har hundra språk” på Moderna museet i Stockholm. Många förskollärare och andra pedagoger som såg utställningen, blev intresserade av dess filosofiska pedagogik. I samband med detta började intresset att växa för denna filosofi och det startade kurser om Reggio Emilias synsätt. (Wallin, 1986)

Intresset växte ytterligare och den första Reggio Emilia inspirerade förskolan startade. Många Svenskar åkte också ner för att se arbetet på plats i Reggio Emilia i Italien. Många blev imponerade av deras arbete och ville själva pröva på att arbeta på detta sätt. Sedan dess har kunskapen om Reggio Emilias förhållningssätt spridit sig världen över och den finns förutom i Italien och Sverige också bl.a. i USA, Sydkorea och Australien.

1993 startade ett forskningsprojekt kring Reggio Emilia filosofin. Projektet hette ”Pedagogik i en föränderlig omvärld” (Jonstoj, 2001 s.76). Genom projektet prövades det hur Reggio Emilia inspirerade förskolor kunde se ut på vanliga svenska kommunala förskolor. Jonstoj (2001 s. 76) menar att detta projekt var viktigt för Reggio Emilia förskolornas spridning i Sverige, och genom fortbildning över nätet spred sig kunskapen om hur man kan arbeta på ett Reggio Emilia inspirerat sätt.

Reggio Emilia institutet startade en distansutbildning av pedagoger 2001, för att föra kunskapen vidare om hur man i förskola, skola kan arbeta på ett Reggio Emilia inspirerande sätt. Institutet startades 1992 och är ett nätverk där man kan lära sig om Reggio Emilias filosofi. Enligt Jonstoj (2001, s. 77), sker inte utvecklingen av denna barnsyn genom individens excellens, utan genom att vi ingår i ett sammanhang av relationer.

Detta innebär att Reggio Emilia inspirationen sprider sig fortfarande och att allt fler förskolor arbetar på detta sätt.

3.4 Pedagogen

Pedagogens uppgift i Reggio Emilia är att utmana barnen i en frågeställning som får dem att spränga sina gränser, och som får dem att tänka ett steg längre. Det är viktigt att pedagogen inspireras av barnet, att man utmanar barnens nyfikenhet och lyssnar och försöker sig förstå barns frågeställningar. Som pedagog är det viktigt att hålla barns frågor i liv. Det är då viktigt att de inte svarar på frågorna utan kommer fram till en lösning tillsammans med barnet. Som pedagog skall man utmana barnet och sätta dem i problem som får barnen att utveckla projektet och sitt eget lärande.

Jonstoj (2001, s. 27) skriver att det är viktigt att vara lyhörd när man närmar sig barnens arbete och som pedagog är det viktigt att man ofta reflekterar över sitt eget arbete och barnens läroprocess. Därför måste de vara deltagande som pedagog och finnas där för barnen och se hur de utvecklar sig och lär känna varje individ, för att kunna utmana barnen på rätt sätt.

Ett annat uppdrag som pedagogen har är att följa upp barnet och barngruppen i sitt lärande genom dokumentation. Pedagogerna intervjuar barnen, fotograferar, spelar in ljud och filmar dem. Detta görs för att man skall kunna utveckla arbetet på förskolorna. Man gör detta för barnens, föräldrarnas och sin egen del. För att man skall kunna reflektera kring vad som händer med arbetslaget, barngruppen och föräldrarna. Observationer och dokumentationen skapar spår står det i boken, hundra sätt att lära. (Jonstoj, 2001 s.28). Observationerna och dokumentationerna stödjer barns lärande process. De utvecklar också pedagogernas sätt att se på lärande genom att lära. (Jonstoj, 2001 s.28).

3.5 Atelierista

En atelierista är en pedagog som arbetar i ateljén tillsammans med barnen, för att utveckla den visuella kompetensen tillsammans med barnen och de vuxna och vara en konstnärlig handledare för dem. Abbott (2005, s 14) förklarar atelieristan med att vara en utbildad kvalificerad konstpedagog, som tillhör personalen på förskolan. Även om de andra pedagogerna också arbetar i ateljén, är det inte knutna till atelieristans arbete, men ändå tillhör atelieristan arbetslaget.

Atelieristans sätt att arbeta skiljer sig åt i de olika förskolorna eftersom varje individ arbetar på sitt unika sätt. Veia Vecchi en känd atelierista i Reggio Emilia i Italien säger att ”varje individ har sina förtjänster och tillkortkommande, varje pedagog sin ”lins” som hon eller han ser igenom, vilket både utgör ett unikt perspektiv och en begränsning, varför hon betonar vikten av de kollektiva dialogerna.” (Häikiö, 2007 s.99).

Det är viktigt inom Reggio Emilia filosofin att pedagogerna för fortlöpande dialoger med varandra. Det är också viktigt att man gör frågeställningar till barnen för att förbereda sitt arbete tillsammans med dem.

En annan uppgift som atelieristan har är att hon/han observerar, analyserar och dokumenterar vad barnen gör, för att kunna följa barnens lärande. Dokumentationen görs också för att visa andra och informera om vad förskolan arbetar med. (Häikiö, 2007)

Atelieristan skall visa på variation och introducera olika material för barnen. Barnen skall få testa olika material och lära känna olika sätt att arbeta på. Detta menar man påverkar språkutvecklingen positivt eftersom barnet, då de arbetar och testar olika material, får kunskap om hur man använder sig av dem. Då menar man att det skapas en färdighet och

förtrogenhet hos dem. Häikiö (2007 s.99) skriver, att fantasin finns med som en motor i detta lärande och menar att barnets förmåga utvecklas via nyfikenhet och nya kombinationer. Genom de ökade kunskaperna får barnet ett förhållande till både materialet och sin förvärvade kunskap.

För att barnen skall känna sig bekväma med olika material, är det viktigt att atelieristan introducerar olika sorters material och visar vad man kan göra med dem. Atelieristans uppdrag är också att lära ut kunskaper om nya material till de andra pedagogerna, eftersom pedagogerna också måste få kunskaper om materialen och känna sig bekväma med att använda sig av dem. Ju fler material som introduceras för barnen och de vuxna, desto fler sätt får barnen att uttrycka sig på, vilket också innebär att barnen får möjlighet till en större variation och miljön blir rikare. Braxell (2010, s. 8) skriver att uppdraget i grova drag innebär att barnen ska ha tillgång till en mängd olika material för sitt skapande, ha kunskap om dem och möjlighet att utvecklas estetiskt.

3.6 Barnet

I Reggio Emilia förskolan pratar man om ett förhållningsätt till barnet, som handlar om hur man ser på barnet och barnets värld. Arbetsmetoden är hela tiden i förändring eftersom man utgår från barnet och barnets intresse och erfarenheter. Eftersom världen kring barnet förändras så förändras också sättet hur man arbetar med dem. Malaguzzi sa att om man skall lära känna barnet, så måste man också lära känna barnets värld. (Gedin 1995 s.103).

I Reggio Emilia filosofin är barnet unikt och det är barnet som har huvudrollen i sin egen utveckling och tillväxt. Man ser barnet som en person med egen vilja, som vill lära sig och som vill pröva, laborera, experimentera och forska för att få egen kunskap och erfarenhet. Barnet behöver en vuxens hjälp, genom den vuxnes närvaro, en vuxen som lyssnar, ser och är delaktig.

En vuxen som barnet kan bygga upp en värld tillsammans med och som barnet kan diskutera och överskrida gränser med. En vuxen som finns där för att barnet skall kunna utveckla de hundra språken.

Malaguzzi pratade mycket om samspelet mellan den vuxne och barnet, samspelet som ger barnet en stark självkänsla och en stark jagkänsla, så att de kan forska och utvecklas på egenhand genom nyfikenhet och lust till lärandet. (Grut 2008).

3.7 Miljön

Inom Reggio Emilia filosofin pratar man om tre olika pedagoger, förskolläraren, barngruppen och miljön.

Miljön kallas för den tredje pedagogen, som skall få barnet att känna lust, nyfikenhet och glädje att skapa och leka. Miljön skall skapa fantasi och stimulera barnen till dialog och diskussion.

Det är den vuxnes uppgift att skapa en miljö som får barnen att utvidga sina gränser. Den vuxne skall skapa en miljö som ögat njuter av och som får barnet till att nyfiket utforska sin värld. (Häikiö, 2007)

Förskolebyggnaderna i Reggio Emilia har åstadkommit i samarbete med arkitekter och förskolemiljön är utformade efter en pedagogisk tanke. Man menar att miljön ”kommunicerar genom sin utformning och inredning.” (Häikiö, 2007 s.67). Byggnaderna är ljusa och ytorna är stora och rymliga. Förskolorna har stora fönster där ljuset kommer in, och glasade vägar för att visa på en öppenhet i verksamheten. Miljön skall signalera kreativitet och skaparglädje.

Det är också viktigt att miljön är utformad efter de som befinner sig i den, både individen och gruppen. Barnens arbete och dokumentation skall finnas där, så att man kan titta och lära sig av vad man tidigare har gjort. Miljön skall erbjuda barnen variation och stimulera barnen både till att skapa och vila. (Häikiö 2007).

3.8 Vad säger Läroplanen

Lpfö 98 den reviderade, s.5, säger att förskolan skall vara en plats där barnen lägger en grund för det livslånga lärandet. Förskolan skall samarbeta med hemmen och föräldrarna så att varje barn skall kunna utvecklas efter sina förutsättningar. Tillsammans med hemmen skall barnen utvecklas till ansvarskännande människor och goda samhällsmedlemmar.

Förskolan skall också vara ett stöd för familjen och ett stöd för varje enskilt barn. Om ett barn behöver extra stöd eller hjälp skall det ges. Varje barn skall känna att de tillhör gruppen och känna sig viktig och sedd.

”Förskolan ska erbjuda barnen en trygg miljö som samtidigt utmanar och lockar till lek och aktivitet. Den ska inspirera barnen att utforska omvärlden. I förskolan ska barnen möta vuxna som ser varje barns möjligheter och som engagerar sig i samspel med både det enskilda barnet och barngruppen.” (Lpfö 98 reviderade 2010, s.6).

Förskolan skall ge möjligheter till att söka nya kunskaper, samarbeta och kommunicera både med andra och enskilt genom att söka frågor, svar och lösningar på egen hand. Leken är en viktig del för barns lärande och utveckling. Genom leken och skapande verksamhet kan barnen uttrycka sig i känslor och bearbeta upplevelser och erfarenheter.

Förskoleverksamheten skall också utgå från barnet och se vad barnet är intresserad av och vill lära sig mer om. (Lpfö 98 reviderade 2010, s.6).

”Barn söker och erövrar kunskap genom lek, socialt samspel, utforskande och skapande, men också genom att iaktta, samtala och reflektera.” (Lpfö 98 reviderade 2010, s.6-7).

4. Teoretiska förhållningssätt

Om man tittar på vilken teori som stämmer mest överens med Reggio Emilia filosofins sätt att tänka kring det kompetenta barnet och att lära i samspel med andra är det Vygotskij och den sociokulturella teorin som stämmer bäst överens. Malaguzzi och Vygotskijs tankar är på många sätt väldigt lika.

Vygotskij (1995 s.9) skriver om hur viktig fantasin är för barnets lärande, ”Ju rikare verklighet, desto mer möjligheter till fantasi och vice versa. Genom fantasin tolkas erfarenheter och känslor.” Vygotskij skriver också att det lilla barnet, liksom alla människor är en kreativ människa.

Vygotskij (1995) hävdade att fantasi är lika viktig för de vetenskapliga upptäckterna som för tillkomsten av ett konstverk. Vygotskij skrev mycket om att fantasin var ett sätt att verka i människans sinne, om det kreativa barnet, om kreativitetens betydelse för nyskapande och om kreativitetens betydelse för en framtids tänkande människa. Fantasin och kreativitet i barndomen heter hans bok och det är de han vill lägga vikten på, fantasin och kreativitet är enligt vygotskij, barns lärande.

Häikiö (2007, s.41). skriver om Vygotskij och hans sätt att skriva kring barnet och fantasin, ”Vygotskij har beskrivit barnets lärande och betydelsen av det kreativa i lärandet som en kombinatorisk förmåga där fantasin och minneskunskaperna kompletterar varandra i processen. Enligt honom uppstår genom fantasin en förmåga att kunna föreställa sig ett framtida scenario och därmed lösa problem på ett nytt sätt i förhållande till redan använda strategier där känsla och tanke samspelar i lärandet.”

Vygotskij skriver om skapandets roll, att genom skapande få uttrycka sig och utveckla sig. ”det är den kreativa aktiviteten som gör att människan kan skapa något nytt,”(Vygotskij, 1995, s.9). Malaguzzi talade också mycket om kreativiteten och lusten till skapande. Malaguzzi sa, enligt Jonstioj (2001, s.24), att barn genom skapande och sin kreativitet skapar en förståelse för sin värld. Malaguzzi och Reggio Emilia filosofin talar, precis som Vygotskij, också mycket om att kommunikation är livsnödvändigt och att man lär i samspel med andra. Liksom Malaguzzi, tyckte Vygotskij att dialogen med den vuxne är viktig för barns lärande. På många sätt är läroplanen för förskolan inspirerad av den sociokulturella teorin. Jonstioj (2001, s 25) menar att det barn vi ska tänka oss när vi läser våra svenska läroplaner är ett rikt, kommunicerande barn – inte olikt det barn man tänker sig i Reggio Emilia.

5. Metod & genomförandet

I denna del kommer jag att ta upp vad jag har valt för metod, hur jag har planerat och hur jag har genomfört mitt arbete. Jag kommer i denna del också att ta upp mitt urval, forskningsetik och analys.

5.1 Val av metod

Jag har valt att använda mig utav observationer och intervjuer. Observationerna är på barnen och pedagogen i en skapande aktivitet, och intervjuerna är på pedagogen. Intervjun handlar om ateljén och atelieristan. Om atelieristans sätt att arbeta tillsammans med barnen och hur utbildningen ser ut.

När jag har genomfört mina observationer på de olika förskolorna har jag valt att använda mig av direktobservationer. Det innebär att jag varit på plats och sett med egna ögon hur verksamheten fungerar. Jag har fått sitta med vid aktiviteten och med egna ord återberätta vad som har hänt. (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2004, s.333). Detta tycker jag är bra eftersom jag anser att det är bra att själv få vara på plats och se hur det gått till, eftersom det är genom att själv se som man lättare får tag på sanningen. När jag har observerat har jag, suttit med i aktiviteten, men ändå varit vid sidan av, jag har inte varit någon tillgång för pedagogen utan tagit en roll som osynlig men ändå närvarande. Detta anser jag har varit bra, eftersom då har jag hunnit skriva ner vad som skett. Jag använde mig endast av papper och penna under mina observationer.

I mina intervjuer har jag använt mig av en frågeundersökning, vilket innebär att jag muntligt har ställt mina frågor till svarspersonen och samtliga deltagare har fått samma frågor. (Esaiasson, mfl. 2004, s.258). Jag har valt att använda mig av frågeundersökningar för att jag vill ha en kontakt med den jag intervjuar. Jag vill förstå hur pedagogen/ atelieristan uppfattar sitt yrke och vill ta del av deras känslor. Därför har enkäter inte varit till min fördel. Jag ställde tjugo frågor till de samtliga pedagogerna, men lät frågorna och samtalet vara öppet, eftersom jag ville se vad pedagogens slutsatts med yrket innebar. Jag ville se vad som drev dem och vad som fick dem att välja detta yrke.

5.2 Urval

Jag valde att använda mig av observationer och intervjuer eftersom att jag hade två olika frågeställningar. Min första frågeställning var: Vad är en atelierista och på vilket sätt arbetar atelieristan? Då tyckte jag att intervjuer passade bäst eftersom jag hade frågor som jag ville få svar på. (bilaga 2).

Min andra frågeställning var: På vilket sätt lär sig barnen i de skapande situationerna, och hur lär pedagogen ut? Där tyckte jag det var självklart att göra direktobservationer eftersom man vill se med egna ögon på vad som sker i den lärande situationen.

Observationerna och intervjuerna utfördes på tre olika förskolor som arbetar på ett Reggio Emilia inspirerat sätt. Observationen och intervjun gjordes på samma dag. Jag gjorde två besök på vardera förskola, eftersom tillståndsanmälan också skulle ut. Jag ville också säga hej och presentera mitt arbete med pedagogen. Detta gjordes i ett samtal med varje pedagog, för att få deras förtroende för min undersökning.

Jag hade önskat att jag hade kunnat göra flera besök, men eftersom tiden var knapp, fick jag nöja mig med två besök. Det hade varit intressant att få se deras fortsatta arbete, men på grund av tidsbrist och sjukdom fanns det inte tid till mer besök.

Valet av Reggio Emilia inspirerade förskolor var svårt, eftersom många förskolor kallar sig för Reggio Emilia inspirerade fast de inte arbetar på det sättet. Eftersom det var viktigt för min undersökning att det fanns en atelierista på förskolan var det också viktigt för mig att välja tre förskolor som verkligen arbetade med Reggio Emilia filosofin. Det var inte lätt att få tag på förskolor som hade en atelierista. Men genom en kvinna fick jag tips på förskolor som antingen ville arbeta tillsammans med en atelierista, eller som hade en utbildad atelierista, tillslut fick jag tag på tre olika förskolor som ville ställa upp. Jag kontaktade dem genom mejl och telefon.

5.3 Forskningsetik

Inom forskningsetik skall det finnas med fyra grundprinciper, *informationskravet*, *Samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*.

Informationskravet kräver att man informerar de förskolor, pedagoger och barn som undersökningen berör, genom att man informerar om forskningens syfte. Se (bilaga 1).

Samtyckeskravet innebär att de som deltar i forskningen själva skall få bestämma om de vill medverka i undersökningen. När det då handlar om barn måste tillstånd från föräldrar godkännas. Se (bilaga 1).

Det tredje kravet *Konfidentialitetskravet* betyder att deltagarnas personuppgifter skall bevaras så att ingen kan få tag på dem.

I mitt brev till föräldrarna har jag skrivit att ingen kommer att kunna ta del av deras barns uppgifter. Jag har valt att inte använda några bilder på barnen eller namn, har också valt att inte nämna vilka förskolor som har deltagit i undersökningen för att ingen skall kunna veta vart jag har gjort min undersökning. Ingen skall kunna på något sätt spåra vem som varit med i undersökningen. Se (bilaga 1).

Det fjärde och sista kravet är *Nyttjandekravet*. Det innebär att alla uppgifter som jag som forskare får fram, endast får användas i forskningens syfte. Detta informerade jag om genom brevet till föräldrarna och genom samtal med pedagogerna. Se (bilaga 1).

(www.vr.se)

5.4 Analys

I analysen kommer jag att separera observationen med intervjun eftersom att de behandlar olika frågor, därför har intervjuerna och observationerna två olika stycken. Jag kommer också att redogöra för hur jag har sammanfattat undersökningsmaterialet och hur jag har gått tillväga. Jag har först skrivit ner allt material som jag samlat in och sedan sammanfattat allt så att texten skall vara lättläst och förståelig. För att kunna sammanfatta undersökningen fick jag först hitta skillnader likheter mellan de olika förskolorna. Det gick lätt eftersom de olika förskolorna tyckte och tänkte på liknande sätt. Man kan säga att de jobbade åt samma håll. När jag sammanfattade materialet var jag nog med att besvara min frågeställning och syfte för att arbetet skulle bli så trovärdigt som möjligt.

5.5 Observation

Syftet med observationerna var att jag skulle få se med egna ögon hur atelieristan på Reggio Emilia inspirerade förskolor arbetar med barnen, och hur barnen lär i de skapande situationerna. Observationerna skulle hjälpa mig att komma så nära verkligheten som möjligt. När jag observerade på förskolorna hade jag min frågeställning och syftet framför mig, för att fokusera på rätt saker när jag skrev.

När jag sammanställde mina observationer skrev jag först rent min kladd och tog sedan bara med det som var väsentligt för undersökningssyftet.

5.6 Intervjuer

Syftet med mina intervjuer var att få reda på hur atelieristerna i Reggio Emilia inspirerade förskolor arbetar tillsammans med barnen. Jag ville få en förståelse för hur deras arbete såg ut, vad de har för utbildning och om det finns någon framtid som atelierista på förskolor i Sverige. Syftet var också att få se hur de tänker kring barnet och på vilket sätt de arbetar. Mina intervjufrågor skrev jag för att jag skulle kunna förstå deras arbete och lära mig mer om deras sätt att tänka, i arbetet med barnen. Jag ville också få veta hur man utbildar sig och om bakgrunden till intresset att arbeta som atelierista. När jag intervjuade satt jag ensam med atelieristan och ställde mina frågor. Jag använde endast papper och penna för att dokumentera.

När jag sammanställde intervjuerna valde jag att skriva en löpande text, eftersom jag ansåg att det blev väldigt uppradat och stelt om jag endast skrev frågor och svar. Det är dessutom lättare att hitta samband mellan förskolorna, när man sammanfattar intervjuerna på detta sätt liksom det är lättare att få en uppfattning om hur atelieristerna arbetar. På det sättet tyckte jag att det blev mer levande och intressant att läsa och förhoppningsvis lättare att följa med i den löpande texten.

5.7 Reliabilitet och validitet

För att undersökningen skulle bli både tillförlitlig och kvalitetsmässigt korrekt, har jag genomfört studien utifrån Stukát (2005). Stukát skriver (s. 125), att det är viktigt med en god reliabilitet och validitet. Reliabilitet betyder att man är tillförlitlig och att man är noga med mätningen av undersökningen. Validitet betyder giltighet, om man tittar och mäter på det man planerar att undersöka. För att nå denna reliabilitet och validitet har jag valt att använda mig av verktygen, observation och intervju eftersom jag anser att man genom intervjuer och observationer lättast kan komma underfund med hur det ser ut i verkligheten. Genom intervjuer får man vara med och uppleva hur pedagogen uttrycker sig, och på hur han/hon reagerar när man ställer de olika frågorna. Genom observationerna får man vara med och se hur verksamheten med barnen fungerar.

Jag upplevde att pedagogerna, under mina besök på förskolorna, har tagit mig på allvar och att de har svarat på mina intervjuer med uppriktiga svar.

Jag har läst Stukáts råd om reliabilitet och validitet och så noga jag har kunnat, försökt följa dem. För att kunna förstå arbetet i Reggio Emilia förskolorna har jag läst in mig på ämnet. Har läst in mig på ämnet innan jag har observerat och genomfört mina intervjuer, särskilt med inriktning på hur de arbetar med skapande verksamhet. Jag har också hela tiden haft mitt syfte och mina frågeställningar nära tillhands, för att vara säker på att jag har besvarat frågorna rätt och kunna mäta det jag planerat att mäta. Allt för att uppnå en god validitet.

6. Resultat

I resultatdelen kommer jag redogöra för hur det gick när jag var ute på mina förskolor som ingick i min undersökning. Förskolorna där jag gjorde mina observationer av barnen och intervjuer med pedagogen. Jag har varit på tre förskolor och har valt att kalla dem för förskola 1, förskola 2 och förskola 3. Både pojkar och flickor som varit med i undersökningen, men könstillhörigheten har inte varit viktig i min undersökning och därför har jag endast nämnt vilket kön de tillhör för att kunna veta vem som säger vad. Barnen har varit i olika åldrarna mellan 3-6 år, men det är inte heller något jag har fokuserat på i min undersökning. I slutet av resultatdelen har jag gjort en jämförelse av de olika förskolorna, av observationerna och intervjuerna. I jämförelse delen har jag använt mig av citat för att förtydliga hur pedagogerna har sagt och menat.

6.1 Observation på förskola 1

Innan observationen startade frågade jag pedagogen, om det var en planerad aktivitet och om hon hade något mål med arbetet.

Svaret var att aktiviteten var noga planerad och eftersom hon just nu utbildar sig till atelierista, har hon ett projekt som hon arbetar med.

Hon arbetar med ett skrot projekt där fem stycken pojkar i 3-4 års ålder medverkar. Det är ett skrotprojekt som går ut på att barnen skall bygga en bil av skrot material tillsammans.

Målet med detta är att respektera barns olikheter, att lära sig att lyssna på sina kompisar, samarbeta, samtala, diskutera, respektera varandra och att lära sig att tänka lite längre, vända och vrida på varandras olikheter.

Materialet man använder sig av är skrotmaterial och inte förutsägbart. Eftersom det är barnets intresse som styr kan man inte förutsätta vad som kommer att ske.

Jag observerade barnen och pedagogen i ca 1 h.

Pedagogen startar med att röja i ordning ateljén, plocka bort sådant som låg i vägen och plockade fram de material som skulle användas. På golvet rullade hon fram en plywoodskiva med hjul på ca 1 gångar 1.30 cm lång och på ett bord plockade hon fram stålband. Sedan hämtar hon pojkarna.

Hon började med att fråga pojkarna vad de hade gjort förra gången. De berättade att de hade sågat av benen på en stol, de hade gjort ett säte till bilen.

Barnen plockar då fram sätet och visar mig, de hjälps åt att bära ut det och placerar den på plywoodskivan, mitt på skivan.

Pedagogen undrade om det fanns plats för allt annat som skall finnas på bilen om sätet står där.

Barnen blir lite osäkra och flyttar på den längre fram på kanten av skivan. Pedagogerna upprepar frågan om allt får plats. Barnen blir lite osäkra så pedagogen föreslår att de skall gå till ritningen som det gjort tidigare på hur bilen skall se ut. De pekar och tittar. Men kommer fram till att sätet står på rätt plats.

Så de går tillbaka till plywoodskivan med sätet på och barnen målar runt sätet så att de vet att det skall monteras på vid ett senare tillfälle.

Pedagogen frågar om barnen kan hämta lådan med allt skrotmaterial i och barnen springer iväg och kommer konkandes på den stora, tunga lådan. Pedagogen frågar barnen vad som finns i lådan och de tar upp de olika delarna och talar om att det är delar till bilen. Ett barn plockar fram en del som liknar en motor och placerar den på bilen. Pedagogen föreslår att man kan sätta fast motorn med stålband. Barnen testat men lyckas inte utan vill försöka med papperslim. En pojke testat att sätta fast motorn med limmet men lyckas inte. Pedagogen föreslår att det skall gå tillbaka till stålbanden och se vad det kan göra med dem. Hon undrar om det går att forma banden. Barnen testat och pedagogen visar på hur man kan göra.

Hon böjer till ett band och placerar det runt motorn. Barnen tittar och funderar och tycker att det kan fungera.

Pojkarna tappar intresset och börjar plocka med annat, men pedagogen leder dem in på hur de skall få fast motorn igen, hon hämtar en plåtsax och klipper av en liten vass kant av stålbandet. Barnen förstår att det går och klippa i den. Pedagogen undrar hur lång bit de måste ha för att få fast motorn.

Hon föreslår att de skall hämta en linjal men de hittar ingen. Så ett barn börjar måla med en krita på bilen hur långt den skall vara. Men det går inte riktigt kritan fastnar inte på stålbandet. En annan pojke hämtar en penna men det går inte heller.

Så pedagogen gör ett litet jack med saxen. Sedan klipper hon av biten. Tillsammans skruvar barnen och pedagogen fast bandet med en skruvdragare och skruvar. Barnen är otroligt fokuserade på att få skruva och tittar med stora ögon på hur det skall bli. En av pojkarna plockar fram en lång skruv och vill dra fast den. Men pedagogen förklarar och visar att den kommer att gå igenom hela skivan och ner i golvet, då förstår han att han behöver en kortare skruv.

Ett barn vill börja med bromsarna på bilen men pedagogen förklarar att det får ta en sak i taget. Sedan fortsätter det med att montera fast motorn.

En pojke drar och slitet i motorn och garanterar att den sitter fast.

Nu sitter motorn där den ska och pedagogen frågar om det behövs något mer. De bestämmer sig för att sätta fast ett gammalt spishandtag på bilen. Pedagogen ställer frågor hur det skall göra och tillslut kommer det fram till att man kan skruva i en stålbit som sitter fast i handtaget. Sedan monterar de en till i andra änden av bilen. Samtidigt som detta sker fotograferar en av pojkarna allt som händer. Sedan vill en pojke skruva fast ett avgasrör, då frågar pedagogen vilket som är fram och bak på bilen. Hon frågar också om motorn sitter fram eller bak på deras föräldrars bilar. Alla pojkarna vet att motorn sitter fram utan en pojke. Men efter ett tag när han funderat klart, ger han med sig och erkänner att den sitter fram. Så då får de tänka om för de har redan skruvat fast motorn, och det har dom gjort där bak. Så de vänder på sätet.

När det har vänt på sätet tycker ett barn att motorn kan vara ratten. Men det går inte alla med på och blir lite osams. Så pedagogen föreslår att det skall skruva fast avgasröret så kan de tänka på hur vi skall göra med motorn och ratten undertiden.

Ett barn ställer sig och beskådar deras verk och ser nöjd ut.

Sedan testat barnen att sitta i sätet och styra med motorn men de kommer på att man får lyfta ner armarna när man kör. De testat att köra med det som skall föreställa en ratt och placerar den på motorn och efter en stund bestämmer de sig att den skall monteras på motorn.

Pedagogen rundar av och frågar hur de skall sätta fast ratten tills nästa gång. Ett barn föreslår tejp, och pedagogen talar om att det kan tänka på det tills nästa gång.

Sedan röjer det upp allt tillsammans, ett barn drar i avgasröret för han skall städa upp. Pedagogen förklarar att det är avgasröret på bilen och undrar om han missade när de skruvade fast den. Genast förstår pojken att det är klart att det är ett avgasrör, han hade bara missat det. Efter städningen avslutas aktiviteten.

6.2 Observation på förskola 2

Pedagogens aktivitet var planerad efter ett tidigare arbete om påsken och dess budskap. Barnen hade tillsammans målat två stora tavlor med vad de tyckte och tänkte kring Påsken. Målet med aktiviteten handlade om den pedagogiska dokumentationen, som pedagogerna gjorde med barnens arbete, för att dokumentera vad som hänt. Barnen var i åldrarna 5-6 år två pojkar och en flicka var medverkande och aktiviteten höll på i ca 45 min.

Pedagogen började med att fråga barnen om de kommer ihåg vad de målat på den stora målningen som hänger på väggen. Hon frågar om de hittar sig själva på några foton som hon lagt upp på bordet. En flicka svarar att hon hittar sig själv på två bilder, och hon talar om att hon målat ett moln. Pedagogen frågar om flickan hade bestämt innan att det skulle bli ett moln. Flickan svarar att redan från starten visste hon att det skulle bli ett moln. Pedagogen undrar vad det är för prickar på molnet. Flickan svarar att det är för att det skall bli fint. Då undrar pedagogerna vilka färger hon använder när det skall bli fint. Flickan förklarar att hon använder sig av grön, rosa, gul, lila, orange och mörk grönt. Flickan berättar sedan att hon målat ett påskägg också. Då undrar pedagogerna vad som finns i ägget, flickan berättar att det finns godis i ägget, choklad, klubba, gelégodis, lakris och karameller.

Flickan tittar noga på den stora tavlan som hänger uppe på väggen, hon pekar och visar. Men när inte upp så pedagogerna föreslår att hon skall ta soppkvasten och peka med den. Så flickan hämtar den och pekar. Sedan berättar flickan att hon gjort en rosett på påskägget, hon förklarar att hon målat runt motiven i olika färger. Pedagogerna undrar hur flickan tänkte då. Flickan förklarade att hon ville att det skulle bli fint. Pedagogen frågar om molnet är på väg någonstans. Flickan svarar att det skall till blåkulla och att molnet skall äta godis i blåkulla. Pedagogen undrar vad ett vackert moln äter för godis och flickan förklarar att de äter sådant godis som ligger i ägget. Flickan berättar att molnet åker till blåkulla med ägget på sig, och hon förklarar att molnet rör sig långsamt framåt. Pedagogen undrar om molnet kommer att träffa någon annan i blåkulla hon frågar också vart blåkulla ligger, och flickan förklarar att molnet träffar molnkompisar och att blåkulla ligger där hon pekar med sopborsten på något stort grått på målningen, som ett annat barn har målat.

På det gråa har någon målat ett kryss, och pedagogerna undrar vad krysset är för någonting. Flickan förklarar att det är en skatt där. Pedagogen undrar vad det finns för skatter på blåkulla. Pengar, halsband, diamanter och armband förklarar flickan. Pedagogen undrar vad det kommer att göra med skatten, och hon förklarar att det skall plocka upp skatten och gömma den. Flickan tröttnar på att berätta och undrar när hon är klar.

Pedagogen läser då upp allting som hon har skrivit ner om flickans tankar och historia, och tackar för historien.

Pedagogen frågar en av pojkarna vad han har målat. Han förklarar att han målat flera flaggor. Pedagogerna undrar om han kan peka på flaggorna. Pojken går fram och pekar på tavlan, på sina flaggor som han har målat. Pedagogerna undrar vad det är för flaggor och pojken förklarar att en av flaggorna är hemligaspråkflaggan. Då undrar pedagogerna vart den finns och pojken förklarar att den finns i Göteborg. Han förklarar för pedagogerna att han har hittat på flaggan och det hemliga språket själv. Han förklarar för pedagogerna att om han hade kunnat det språket hade han pratat det. Då frågar pedagogerna om blåkulla är ett riktigt land. Pojken svarar nej. Men då undrar pedagogerna om pojken kan måla blåkullas flagga om det landet hade funnits på riktigt.

Pojken börjar måla med grön färg en liten flagga på pappret. När han är klar pekar han på flaggan och förklarar att detta är den bästa hemliga språk flaggan. Sedan vänder han på pappret och säger att han skall måla blåkullas flagga. När flaggan är klar frågar pedagogerna om han kan klippa ut flaggan och pojken klipper noga, noga runt flaggan. Sedan frågar pedagogerna om han målat något mer, då talar han om att han målat ett påskägg med alla godisar i hela världen. Han berättar också att han målat en båt med påskkäringar, påskgubbarna och påskhararna i. Pedagogerna undrar om han kan peka på bilden. Pojken pekar på tavlan och visar att det är två båtar en lila båt som påskhararna åkte i och en svart båt som påskgubbarna och påskkäringarna åker i. Pedagogerna undrar vart båten är på väg och han förklarar att båten skall till blåkulla. Han förklarar att man får åka länge och när man är framme ser man flaggan. Då undrar pedagogerna hur man kan se flaggan, han förklarar att den sitter uppe i en stång.

Sen vill pojken berätta att han målat en sak till, ett gyllene berg med skatter och juveler i. Han berättar att det finns en ingång och när man kommer in i berget ser man skatten med guld, juveler, guldsvärd och godis.

Då frågar pedagogerna om det finns någon som vet om att det finns en skatt i berget. Han berättar att påskhararna, påskkäringarna och påskgubbarna om det. Han berättar också att det finns ett hemskt elakt troll i berget och två godistroll.

Sedan är pojken nöjd med sin historia, så pedagogerna läser upp det som hon har skrivit för pojken och de andra barnen. Pojken är med och pekar och visar de andra barnen. Han är med och repeterar historien och lyssnar noga på när pedagogerna läser upp allt.

Sedan frågar pedagogerna det tredje barnet om han vill berätta, men koncentrationen är låg så hon nöjer sig med samlingen. Hon talar om för pojken att han kan berätta nästa gång och det tycker han låter bra.

6.3 Observation på förskola 3

På den tredje och sista förskolan höll aktiviteten på i ca 45 minuter. Aktiviteten var planerad och barnen skulle få en genomgång av hur man blandar färgen lila. Pedagogerna hade tidigare gått igenom de andra färgerna i deras färg projektet. Pedagogerna jobbade med en färg i månaden, där barnen får vara med och testa. Sinnena används flitigt, då barnen får smaka, känna, lukta osv. på färgen och på saker som är ex. röda.

Det finns inget speciellt mål med aktiviteten för att det är barnet som styr och man vet aldrig riktigt vart aktiviteten leder. Men färgerna skall senare återkopplas till regnbågen. Det var där allt började, barnen intresserade sig för regnbågen och alla färgerna och sen har projektet spunnit vidare på det.

Barnen som deltar i aktiviteten är 3-4 år och barnen består av två pojkar och två flickor.

Pedagogen börjar med att berätta för barnen att det skall blanda en färg. Hon börjar plocka fram paletter och håller på lite flaskfärg, vitt och blått. Barnen tar varsin pensel och sedan börjar de blanda färgen.

Pedagogen frågar barnen vilka färger de fick och de svarar blått och vitt, hon undrar då vad man får för färg om man blandar dem och de svarar ljusblått. Sedan håller pedagogerna i röd färg och undrar vad det blir om man blandar de färgerna. Barnen testar att blanda och tycker att det blir ljuslila.

Barnen blandar och blandar. De testar och experimenterar på sina paletter.

Sedan plockar pedagogerna fram vita pappersark och talar om att de kan måla med färgen på pappret. Så barnen målar en kort stund sedan får de fortsätta att blanda fram en annan nyans av lila för pedagogerna håller i lite mer av den blåa färgen. Barnen tycker att det blir mörkare lila när de blandar. De målar den nya färgen bredvid den andra som det redan har målat.

Barnen blandar och testar att använda mer eller mindre blått i den lila färgen.

Pedagogen frågar barnen om det vet någonting som är lila. Barnen svarar rosor, kaffekoppar och en av pojkarna har en lila pensel som han pekar på. Pedagogerna undrar om det finns något ätbart, och en pojke svarar blåbär.

Pedagogen frågar barnen vad de har målat på sina teckningar och barnen berättar, en flicka har målat en lila restaurang, hon berättar att hon varit på restaurang och därför har hon målat den. Den andra flickan berättar att hon målat ett lila hav och en blå himmel. Pedagogerna tycker att det låter vackert och frågar om det är morgon eller kväll på bilden, flickan svarar att det är kväll. Sedan frågar hon pojkarna, den ena pojken har målat ett rymdskepp med kanoner som skjuter, den andra pojken berättar att han gjort en dinosaurie.

Pedagogen går fram och tillbaka i rummet och frågar barnen vad de har målat och skriver på bilderna vad det föreställer. Sedan är barnen klara med sina konstverk och tvättar av sig och penslarna. Undertiden plockar pedagogerna fram nya färger och papper som hon har blött ner med vatten. Hon förklarar att papprena är väldigt blöta.

Sedan får de varsin pensel och barnen jämför penslarnas färger med varandra, två barn fick lilapenselskaft och de två andra fick gröntpenselskaft.

Pedagogen plockar fram nya färgerna denna gång är det akvarell färger hon undrar vad det är för färger och barnen ser att det är blått och rött. Hon talar om att barnen först skall måla med den blåa färgen så barnen börjar måla med blått. Efter ett tag får de börja måla med den röda färgen också. Pedagogerna undrar om barnen kan trolla, och efter ett tag så ropar ett av barnen att det blev lila. Pedagogerna förklarar att när man lägger färgerna på varandra så blir det lila.

En flicka plockar upp pappret och låter färgen rinna åt olika håll, fram och tillbaka. Färgen blandas och blir till lila. Pedagogerna skriver namn på alla teckningar och säger till dem att de skall tvätta av sig.

Flickorna torkar av bordet, på bordet ligger det mycket färg och vatten, så att det rinner från trasorna, flickorna tycker det är roligt. De kramar ur vätskan på bordet och det blir till en fin lila färg.

Pedagogen avbryter och spolrar av färgen från trasorna i handfatet. Sedan torkar flickorna en gång till men då märker de att det bara blir skum. Inte lika kul.

Sedan sätter de sig runt bordet och pratar. Pedagogen undrar vad de gjort i dag och barnen svarar att de blandat blått och rött och fått fram färgen lila.

Pedagogen plockar fram några teckningar som barnen gjort och undrar vilka färger det fick. Barnen svarar att det blev lila.

Pedagogen frågar lite om deras teckningar och barnen repeterar vad de har målat på bilderna. Sedan talar pedagogerna om att de lärt sig blanda lila med färgerna blått och rött och aktiviteten slutar med att barnen går till sin avdelning.

6.4 Intervju med atelierista 1

På den första förskolan jag besökte var pedagogerna inte färdigt utbildade atelierista. Hon gick sin första termin, på Campus i Varberg. Utbildningen är på fyra terminer alltså två år. Den första terminen handlar om att förstå vad en atelierista är för något. Man får uppgifter som hon prövar i sitt arbete. Dessa arbetar man med i olika projekt och träffas på utbildningen en gång i månaden vid dessa träffar redovisar man sina projekt genom olika gestaltningar.

Utbildningen går på halvfart så hon kan jobba samtidigt.

För henne är en atelierista en som arbetar med skapande tillsammans med barn. Man jobbar tillsammans med en projektgrupp, med de barnen som är intresserade av aktiviteten.

Under en arbetsdag kan atelieristan arbeta med olika projektgrupper. Man följer barnen och ser vad de är intresserade. Atelieristan hjälper till att fokusera på projektet. Atelieristans uppgift är att vara deltagare men på barnens villkor, få barnen att bli självständiga och medvetna. Som atelierista utmanar man barnen genom att ställa forskande frågor som utvecklar barnen. Ytterligare en uppgift som atelieristan har är att dokumentera tillsammans med barnen. Det innebär att hon skriver och fotograferar mycket av barnens arbete.

Atelieristan arbetar efter vad barnen inriktar sig på, men måste vara förberedande i sitt arbetssätt. Att ha kunskapen som behövs för att barnen skall kunna utvecklas och förfölja sin tanke vidare är viktigt. Om man inte har den kunskapen får man lära sig och ta reda på barnets frågor. Om barnen inte vet hur man skall göra i olika situationer kan det hända att hon introducerar, som t.ex. när barnen skulle lära sig att använda en skruvdragare. Hon tycker det är viktigt med barns reflektion och om det tar tid så får det göras, för de lär sig genom att reflektera.

Att arbeta på detta sätt, tycker hon inte är så svårt eftersom hon talade om för mig att hon alltid har haft det i sig. Utöver atelierista utbildningen som hon håller på med, har hon gått ”Barns lära ur ett Reggio Emilia perspektiv” 15p. Den utbildningen går alla som jobbar på en Reggio Emilia inspirerad förskola. Att jobba på en Reggio inspirerad förskola har varit ett givet val eftersom hon tycker om deras tänk, hon talar också om att hon vill vara ett redskap som hjälper barnen att utvecklas. Det bästa med att jobba som atelierista tycker hon är att få utmana barnen. Barnen lär sig hela tiden och det är upp till pedagogerna att stimulera och lyfta

barnen. Hon anser att alla barn är kompetenta utifrån sina förutsättningar och om barnen behöver hjälp får man hjälpa dem på traven. Det är viktigt att barnen känner sig trygga för då vill de skapa, om inte alla barn vill skapa får man ta vara på vad barnet tycker om och locka dem in i skapandet.

Pedagogen tycker att det är lämpligt att ha tre barn åt gången i ateljén för att man skall kunna se alla. Men oftast jobbar hon med fyra-fem stycken. I ateljén får de vara utan en pedagog men det är inte tillåtet att "leka" där inne, i ateljén arbetar man. Det är ingen speciell pedagog som är ansvarig för ateljén, men det är hon som fyller på med konstiga saker. Jag frågade också om det finns heltidstjänst som atelierista och hon talade om att det finns på några få platser. Men hon tror på framtiden och på kommunen där hon jobbar.

Skapande för pedagogen är "ALLT", ex. drama, måla, lera osv. Hon drömmer om att en gång komma in på konsthögskolan.

Pedagogen utbildar sig till atelierista för att hon behövde verktyg som får barnen att utvecklas lite till.

Citat från pedagogen: *"Hur gör jag för att dra i rätt tamp, för att nå lite längre"*.

6.5 Intervju med atelierista 2

På förskola 2 har pedagogen tidigare jobbat som atelierista, men inte nu. Pedagogen är inte utbildad som atelierista men har sen tidigare en utbildning som symbol pedagog och har jobbat med de 100 språken/ mångfalden. Men nu utbildar hon sig till atelierista på Campus i Varberg, genom en fristående kurs som sköts av Högskolan Borås. Utbildningen går på halvfart, en gång i månaden i två år och är på 60p. Det är den första kursen steg A.

Denna pedagog anser att en atelierista är en spetskompetens, där man ser barns lärande med andra ögon. Man lär sig att gå vidare, utveckla och vidga barns skapande. Atelieristan jobbar också med många olika material testar och experimenterar tillsammans med barnen. Att jobba som atelierista är som att jobba med ett extra öga, hon tycker att alla borde jobba på detta sätt. Under en arbetsdag kan atelierista arbeta med barnen inne i ateljén. På förmiddagarna jobbar man med olika små projektgrupper. På eftermiddagen jobbar man också i ateljén, men då är det inte en stängd ateljé då kan det vara 25-30 barn på samma gång.

Citat från pedagogen: *"Ett kaotiskt paradiset i färg"*

Om man tittar på arbetssättet på förmiddagarna jobbar hon bortkopplat från avdelningarna på förskolan. Hon jobbar med sina små projektgrupper på ett eget projekt. Den pedagogiska dokumentationen är också viktig, så kameran finns alltid med. Att jobba på detta sätt var redan hennes tänk och den frågeställningen som man jobbar med tycker hon väldigt mycket om. Efter att ha läst om Reggios tankar och sätt att arbeta på tyckte pedagogen att hon äntligen hade hittat hem. Att jobba som heltids atelierista går men på denna förskola fanns det ingen sådan tjänst ännu.

Hon berättade också att hon gått kursen *"Barns lärande ur ett Reggio Emilia perspektiv"*. I Borås på 60p två terminer. Hon arbetar på en Reggio inspirerad förskola för att hon upplever att det är en process, de vill någonstans, förändring är vägen. Så tänker hon och därför jobbar hon där. Det bästa med att jobba som atelierista är att få vara i ett kreativt flöde och att få vara i hennes kreativa intresse. Hon tycker det är viktigt med att ha tillgång till varandra, att se på

ett mångsidigt sätt då blir verkligheten mycket rikare. Det är viktigt att barnen inte blir åtdragna, utan att de får tillåtelse att utforska. Barnet föds kompetent, med det behöver en guidning av oss vuxna.

Alla barn är aktiva, alla som vill. Viktigt att som pedagog vara tillräckligt utmanande och att skapandet skall kännas tillgängligt. Hon brukar ha 4-5 stycken åt gången i ateljén, fyra då är det jämna par att lära av varandra, fem stycken då kan hon alltid jobba med en. Det är ingen som har huvudansvaret i ateljén utan de hjälps åt, de som är intresserade.

Skapande för pedagogen är ett sinnestillstånd där du inte är medveten om ditt medvetande. På hennes fritid har hon många skapande intressen som målningar, betong, glas, naturen och sig själv med de inre språken, att helt enkelt lära känna sig själv.

Hon utbildar sig till ateljérista för att hävda sin spetts och få en utbildning på det, en yrkesstatus. Att kunna få heta atelierista till namnet. Hon ville också lära sig mer om hur man arbetar på detta sätt och kunna använda sig själv som ett verktyg genom att locka fram glimtar ur barnen. Sen ville hon lära sig mer tillsammans med människor som känner likadant som hon.

6.6 Intervju med atelierista 3

På den tredje förskolan jobbar pedagogen som atelierista och har utbildat sig i Stockholm på Reggio institutets utbildning. En utbildning som kostade henne 33000 kr och som tog ett år. I bakgrunden har hon också en konstnärsutbildning och är keramiker. Hon har jobbat med konsten men också tillsammans med barn i 35 år.

En atelierista är en konstnärlig handledare på förskolor för barn och pedagoger. Hon arbetar som atelierista 20h i veckan. En dag ser ut så att på förmiddagen jobbar hon med projekt med små projektgrupper med barn. Sen jobbar hon mycket med dokumentation, planering, handledning och information om ateljén och atelieristan.

Arbets sättet som hon jobbar på är medforskande, lyssnande och dokumentation. Det är viktigt att lyssna in barnen och att hålla fokus på projektet. Att hjälpa barnen till att fokusera på projektet.

Att jobba på detta sätt har aldrig varit någon nyhet utan hon har alltid jobbat på detta sätt, innan hon började jobba på en Reggio inspirerad förskola.

Atelieristan jobbar bara 20h i veckan så hon har ingen heltidstjänst, men hon tror att på privata förskolor finns det säkert heltidstjänster som atelierista.

Utöver sin atelierista utbildning har hon gått kursen ”*Barns lärande ur ett Reggio Emilia perspektiv*” I Borås på 15p.

Hon arbetar på en Reggio inspirerad förskola för att det fanns en tjänst som atelierista och hon ville jobba med skapande tillsammans med barn. Det bästa med att jobba som atelierista är att det är ett riktigt sätt att arbeta på, att jobba med projekt och smågrupper och att få hålla sig inom ramarna som atelierista. Att se barnen och att inte veta hur det skall bli.

Hennes syn på barns lärande är att vi inte kan förstå hur mycket barn egentligen kan, om man som pedagog ger barn ansvar och om man ger dem rätt frågor så kan det så mycket mer. Hon tror också att det är viktigt att barnen får lugn och ro.

Alla barn kan och är aktiva fast på olika sätt och då måste man som atelierista hitta det sättet som får barn att skapa.

I ateljén har hon 3-4 barn åt gången det tycker hon är rimligt, men det beror också på hur stora barnen är, om barnen är väldigt små kan det vara bra att ha två stycken så att det kan inspireras av varandra.

Barnen får inte vara i ateljén utan en personal om de skall skapa. Men de kan få vara där utan material. Det är nämligen atelieristan som har ansvaret för ateljén.

Skapande för pedagogen är när man har lärt sig grunderna för då kan man skapa fritt, ett hantverkskunnande. Pedagogen är keramiker och är aktiv i det på sin fritid.

Hon utbildade sig till atelierista för att lära sig mer om sättet att jobba, hon ville ha mera redskap för att jobba med barn. Atelierista utbildningen var också av eget intresse för henne själv. Hon fick ingen fast tjänst innan och ville kunskap höja sig själv och få en tjänst som de.

6.7 Jämförelser av observationerna förskolorna emellan

Om man först tittar på pedagogernas roll i observationen, kan man se att alla atelieristerna arbetar mycket med frågeställningar till barnen. De tre olika pedagogerna talade aldrig om svaren för barnen. Utan barnen fick själva hitta svaren genom att problematisera och experimentera och komma fram till ett svar på egen hand utan pedagogens hjälp. Men däremot fick barnen ledande frågor från pedagogerna, så att de kunde komma fram till en lösning utan att tröttna på att leta efter kunskapen.

Det kunde hända att pedagogen kunde tipsa barnen om hur man kunde göra. Men då lades alltid frågan upp som en öppen ide så att barnen själva kunde se om det var en bra lösning på problemet.

De tre pedagogerna var medverkande och aktiva fast de tog inte någon plats i själva genomförandet. Det var aldrig så att pedagogen tog penseln för att visa, eller spikade i spikarna åt barnen, eller föreslog på hur barnen skulle tänka. De var istället aktiva genom att fråga. Dessa frågor kunde se ut på följande vis:

- Hur tänkte du här?
- Går det att forma banden?
- Hur lång bit behöver vi för att få fast motorn?
- Blåkulla är det ett riktigt land?
- Vart ligger blåkulla?
- Vad finns det i påskägget?
- Vilka färger använder ni?
- Vad blev det för färg nu? Osv.

Alla förskolorna arbetar med frågeställningar och med att barnet själv skall hitta lösningar. Alla pedagogerna utgick från barnens intressen. På förskola ett ville barnen bygga en bil och de var intresserade av det. På förskola två utgick pedagogen ifrån traditionen påsk, men barnen fick själva måla det som de var intresserade av utifrån påsken. På förskola tre hade barnen intresserat sig utav regnbågen. Den ledde barnen in i de olika färgerna och hur man får fram de olika färgerna.

Då det gällde barnens roll, kan man se att de lär sig genom de frågor de får av pedagogen. Det får tänka ett steg längre och utvecklas genom att pedagogen ger rimliga utmaningar till dem. Pedagogen har en stor uppgift genom att fånga alla barnens uppmärksamhet och utmana dem så att de inte tappar fokus och intresse. Därför är det viktigt för barnen att pedagogen alltid finns där som stöttning och hjälp. På alla de tre förskolorna fanns pedagogen med hela tiden och det blev en trygghet för barnen. En av pedagogerna sa till mig att barnen lär sig när de känner sig trygga, och de kunde man se för på ett ställe märkte jag att ett barn tappade intresset för att jag satt med och tittade, han kände sig osäker och höll sig undan från mig.

6.8 Jämförelser av intervjuer förskolorna emellan

Atelieristorna som jag intervjuade hade olika slags utbildningar en av dem hade utbildat sig i Stockholm och de två andra höll på att utbilda sig på Campus i Varberg.

Alla tre pedagogerna tyckte att jobbet som atelierista var roligt och givande. De tyckte om sättet att arbeta på och hade alltid haft det tänket innan det jobbade som atelierista. På två av förskolorna arbetade pedagogerna inte som atelierista utan som en förskolelärare i arbetslaget. Det var bara en av de tre som hade tjänsten som atelierista.

Alla de tre pedagogerna uttryckte sig att en atelierista är någon som:

”Atelierista är någon som har en spets kompetens, att se med ett extra öga.” **Förskola 2.**

”Atelierista är någon som arbetar med skapande i barngrupp, en som utmanar barnen att tänka vidare, ett steg längre.” **Förskola 1.**

”Atelierista är en konstnärlig handledare på förskolor för barnen och de andra pedagogerna.” **Förskola 3.**

En dag som atelierista kan se ut så att på förmiddagarna har atelieristan hand om små projektgrupper i ateljén. Och på eftermiddagen dokumentation, planering och handledning. Alla de tre pedagogerna har läst barns lära ur ett Reggio Emilia perspektiv och de brinner för ett Reggio Emilia tänk. Alla pedagogerna är sen tidigare intresserade av skapande och tycker om att se barns lärande process i den skapande aktiviteten.

Alla pedagogerna arbetar på ett liknande arbetssätt:

”Medforskande, lyssnande, att kunna lyssna in barnen. Dokumentationen och att hålla fokus på projektet.” **Förskola 3.**

”Barnen styr men man måste som pedagog vara förberedd och ha kunskapen som barnen kräver, man måste också hjälpa barnen att fokusera på projektet.” **Förskola 1.**

”Jobbar med ett eget projekt i ateljén bortkopplat från de andra pedagogerna. Dokumentation är en stor del i arbetet som atelierista.” **Förskola 2.**

Pedagogerna arbetar på ett liknande sätt men eftersom bara en av de tre jobbar som en atelierista är det lite svårt att jämföra deras arbetssätt och uppdrag som atelierista.

7. Diskussion

I följande avsnitt kommer jag att diskutera kring de olika förskolorna och resultatet av undersökningen, både observationerna och intervjuerna. Jag kommer att diskutera kring mitt syfte, frågeställningar och val av metoder, liksom hur en fortsatt forskning skulle kunna se ut.

7.1 Återkoppling till syfte och frågeställning

Mitt syfte med undersökningen var att se hur atelieristan i Reggio Emilia inspirerade förskolor arbetar i ateljén tillsammans med barnen och på vilket sätt barnen lär sig. Detta har jag gjort genom observationer i lärande situationer i ateljén, där atelieristan håller i aktiviteten. Detta har jag gjort på tre olika förskolor som är Reggio Emilia inspirerade. Jag har också intervjuat de tre atelieristerna om hur deras arbetsätt ser ut.

Det som fick mig till att göra denna undersökning, var ett tillfälle på en tidigare vfu plats. Då fick jag lära mig att på Reggio Emilia inspirerade förskolor visar man inte för barnen hur man kan göra, man tipsar dem inte utan barnen skall komma fram till lösningar på egen hand. Jag satt med på en aktivitet där barnen grejade med lera, jag är van vid att man som pedagog kan sitta med och visa på hur man kan göra med leran. Så jag visade barnen att man kunde göra runda bollar genom att rulla leran mellan händerna. Men då talade pedagogen om för mig att man inte gör så på Reggio Emilia inspirerade förskolor.

Där startade min undran som resulterade i denna undersökning, vars syfte förutom att ta reda på tankarna bakom pedagogens påpekande i händelsen ovan också har varit att få veta hur en atelierista arbetar tillsammans med barnen, hur atelieristan lär ut och hur barnen lär i en skapande situation.

Resultatet av min undersökning visar att atelieristan kan gripa in i olika händelser med barnen för att visa hur man kan göra. Men detta är inte så vanligt, för Reggio Emilia filosofin går ut på att barnet skall finna kunskapen på eget håll. Men barnet finner inte kunskapen helt på egen hand utan då skall atelieristan finnas där med en frågeställning som får barnen att tänka till en extra gång och komma fram till en lösning.

Pedagogen på förskolan ovan hade alltså rätt i det hon sa till mig om leran. För Reggio Emilia är en pedagogisk filosofi där barnet skall hitta sina egna lösningar på problemen.

Jag ville jämföra de olika Reggio Emilia inspirerade förskolorna med varandra och försöka hitta likheter och skillnader i deras arbetsätt.

När jag jämförde de olika förskolorna med varandra såg jag tydligt att alla pedagogerna arbetade på samma sätt. De följde barnens intresse och gjorde små projekt av dem, sedan utmanade pedagogen barnen genom frågeställningar som fick barnen att utvecklas och bli nytänkande. Barnen lärde sig genom att följa sina intressen och genom frågeställningarna som fick barnet till en nyfikenhet att vilja lära sig mer.

När det gällde att barnen skulle komma fram till sina egna lösningar och svar såg jag att pedagogen hjälpte till och visade enstaka gånger hur man kunde göra. Så visa och tipsa barnen i deras lärande är inte vanligt i de Reggio Emilia inspirerade förskolorna som jag undersökte.

Genom att ta reda på hur Reggio Emilia inspirerade förskolor arbetar, så har jag läst in mig på relevant litteratur som tar upp deras arbetsätt och hur de arbetar med skapande tillsammans

med atelieristan. Jag ville få en förförståelse på hur de arbetar i Reggio Emilia i Italien, ta reda på lite fakta innan jag gav mig ut för att se hur det kan se ut på Reggio Emilia inspirerade förskolor i Sverige.

Jag anser att genom observationer och genom en observatörs ögon kan man tydligt se hur pedagogerna/ atelieristerna arbetade. På alla de tre förskolorna kunde man se att pedagogerna utgick utifrån vad barnen var intresserade av och gjorde ett projekt utifrån det. Pedagogerna använde sig utav en frågeställning som fick barnen till ett forskande och experimenterande arbetssätt. Pedagogerna utmanade barnen i de skapande aktiviteterna genom att vara medforskande men de tog inte så stor plats i det skapande. Men man kunde ändå se att pedagogerna kunde visa barnen hur man kunde göra om de kom till lite svårare moment. Som på förskola 1, där barnen skulle använda en skruvdragare. För att de skulle klara detta moment så var pedagogen med och visade och hjälpte till att hålla.

I intervjuerna sa pedagogerna/ atelieristerna att barnen skall komma fram till lösningar på egen hand, men att de som pedagoger får ställa rätt frågeställningar till barnen, men i vissa fall kunde pedagogen gå in och hjälpa till. Om momenten var lite för svåra eller om barnen inte kunde komma fram till någon lösning på egen hand. Så kunde det hända att de gick in och hjälpte till att komma med förslag. Men inte om barnen själva kunde nå till ett resultat som fungerade. Deras arbetsätt är ju att utgå från barnet och vad de vill lära sig.

Jag kunde tydligt se i mina observationer att barnen på förskolorna lärde sig genom att pedagogen utmanar dem i en frågeställning som fick barnen att vilja lära och experimentera och spränga gränserna genom att lära sig på ett nytt och utvecklande sätt. Barnen lär sig av deras egen drivkraft i de som barnen tycker är intressant men också mycket genom att pedagogen utmanar dem i frågor som får barnen att gå ett extra steg.

Utifrån Intervjuerna kunde jag se att pedagogerna/ atelieristerna hade samma syn kring vad en atelierista är och hur deras arbetsätt såg ut. En atelierista är en konstnärlig handledare som arbetar med barn och pedagoger på förskolor. En pedagog som arbetar med att nå ett steg extra tillsammans med barnen. Atelieristan arbetar mycket med frågeställningar som får barnen att vilja lära och gå ett steg till. Atelieristan arbetar också mycket med dokumentation för att barnen skall få syn på sitt eget lärande. Kameran finns alltid vid atelieristans sida för att kunna dokumentera i alla situationer i ateljén.

7.2 Diskussion kring metod och resultat

Jag använde mig bland annat av litteratur som Häikiös (2007) och Braxell (2010), för att få kunskap i hur arbetet kan se ut för en atelierista och hur atelieristan arbetar tillsammans med barnen. Jag fick genom denna litteratur insikt i hur det kan se ut i praktiken och genom det möjlighet att skapa en förståelse för varför de arbetar som de gör. Jag fick en förståelse för atelieristorna och tyckte att jag använde mig av relevanta frågor kring deras arbetsätt och arbetsform i intervjun.

Jag gjorde mina observationer och intervjuerna vid samma tillfälle, vilket jag anser var bra eftersom jag genom detta gavs möjlighet till en tydligare bild av hur arbetet fungerade och hur atelieristan arbetar tillsammans med barnen.

Jag hade från början tänkt att jag skulle göra två eller tre observationer på de olika förskolorna, men eftersom det tog tid att hitta tre olika Reggio Emilia inspirerade förskolor med en atelierista som arbetade i ateljén, så fick det bara bli ett besök att observera på. Det tog också tid att få tillbaka tillståndslapparna, tid som jag inte hade räknat med i mina planeringar. Jag tror att undersökningen hade blivit starkare och intressantare om jag hade hunnit med flera besök.

Jag hade också velat sitta ner längre med atelieristorna för att prata mer om deras roll som atelierista. Det var intressant att höra dem berätta om deras arbete, men det kändes som om jag inte fick höra allt som de hade att berätta. Även här var det tiden som var för knapp.

Jag tyckte att det var mycket på förskolorna som stämde överens med den bild som jag fått i böckerna jag läst om Reggio Emilia förskolorna i Italien, men detta hade jag inte behandlat i min undersökning.

Att använda mig av direktobservationer och intervjuer var ett självklart val, eftersom jag anser att detta sätt passar då man gör en undersökning om hur atelieristans arbete fungerar och hur barnen lär. Intervjuer med atelieristorna var också självklart för mig, eftersom jag hade så många frågor som jag ville få svar på. Under hela undersökningen var jag ivrig att få lära mig hur atelieristans arbete såg ut och hur det arbetar med barnen.

7.3 Slutsats

Jag har lärt mig mycket om Reggio Emiliaförskolans förhållningsätt och hur atelieristan arbetar i ateljén tillsammans med barnen, när jag gjort min undersökning på de olika förskolorna. Mitt arbete med denna undersökning har lärt mig hur man kan arbeta med skapande verksamhet tillsammans med barn i förskolan. Reggio Emilia filosofin är en intressant filosofi, vars arbetssätt jag tycker är värt att pröva. Det arbetet som jag har sett på förskolorna har varit mycket givande och intressant för mig som blivande förskollärare. Det skapande arbete som atelieristan gör är intressant. Att få se hur små barn gör konstverk som man kan tänka sig att en vuxen har gjort, är fantastiskt. Den frågeställningen som atelieristan använder sig av är genomtänkt och de är otroligt att se hur små barn kommer fram till kreativa lösningar som man själv inte hade tänkt på.

Att utgå från barns intresse är också ett intressant arbetssätt. Jag anser att Reggio Emilia pedagogerna har en poäng i detta eftersom man utgår från barns intresse har kommit en bra bit på vägen, för det är alltid lättare att lära sig när man är intresserad och motiverad, en lärdom som jag tycker att jag också har fått från min egen skoltid. De ämnena som jag tyckte om lärde jag mig mest i .

Jag kan tänka mig att använda mig av delar i den Reggio Emilia inspirerade filosofin, man kan tycka att de inte alltid är lätt att utgå från alla barns intresse. Som pedagog måste man vara väldigt lyhörd och kreativ för att det skall kunna fungera på ett bra sätt. Jag tycker fortfarande att man som pedagog kan hjälpa barnen till kunskap genom att tipsa och visa på hur man kan göra. Då menar jag inte att man skall måla åt barnen, eller gå in i barnens skapande, utan istället att man kan tipsa på olika sätt att göra för att barnen snabbare skall kunna nå till en utveckling och kunskap. Många gånger i det skapande arbetet behöver barnen en genomgång på hur man kan arbeta med olika material och på olika vis.

Det jag har lärt mig genom denna uppsatts är att pedagogen i Reggio Emilia inspirerade förskolor inte hjälper barnen genom att visa på hur man kan göra. Om pedagogen någon gång hjälpte barnen så var det för att deras frågeställningar var bristande och inte tillräckligt inspirerande och forskande för att barnen skulle förstå hur man skulle kunna lösa problemet. Eftersom Reggio Emilia pedagogerna vill att barnen kommer till en lösning på egen hand, har detta arbete visat att för att Reggio Emilia filosofin skall kunna följas, är det viktigt att atelieristan formulerar bra frågor till barnen.

Det har varit givande att genom detta arbete få lära sig vad en atelierista är och hur de arbetar. Jag tror att atelieristans arbetssätt kan få barn till att vidga sina vyer och utvecklas till skapande individer. Jag som blivande förskollärare tycker att just skapandet och den skapande verksamheten i förskolan är en viktig del i förskolans övriga verksamhet.

7.4 Fortsatt forskning

Många som varit i Reggio Emilia förskolorna i Italien har berättat om det fantastiska arbetet där, men också talat om skillnaderna mellan Reggio Emilias arbetsätt i Italien och Sverige. Jag önskar därför att jag någon gång i framtiden själv kan få se arbetet i Reggio Emilia förskolor i Italien, för att kunna jämföra. Jag tror att teorin är en sak och praktiken i verkligheten en annan. Dessutom är det inte helt lätt att flytta ett förhållningsätt från en kultur till en annan utan att det blir förändringar. Det hade också varit roligt att jämföra atelieristans arbete i Sverige med arbetet som atelierista i Reggio i Italien. Detta arbete lockar till fortsatt forskning i ämnet.

8. Referenslista

Abbott, Lesley & Nutbrown Cathy (2005). *Erfarenheter från förskolan i Reggio Emilia*. Lund: studentlitteratur. 184 s.

Braxell, Stina (2010). *Skapande barn – att arbeta med bild i förskolan*. Stockholm: Lärarförbundets förlag. 143 s.

Erdis, Mare (2007). *Juridik för pedagoger*. Studentlitteratur. 133 s.

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2004). *Metodpraktikan, konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik AB. 470 s.

Gedin, Marika & Sjöblom Yvonne (1995). *Från Frøbels gåvor till till Reggios regnbåge*. Stockholm Bonnier Utbildning AB. 127 s.

Grut, Katarina (2008). *Exemplet Reggio Emilia pedagogik för demokrati och lokal utveckling*. Stockholm: Premiss förlag. 122 s.

Häikiö, Tarja (2007). *Barns estetiska läroprocesser. ATELIERISTA I FÖRSKOLA OCH SKOLA*. Göteborg Intellecta DocuSys AB. 366 s.

Jonstoj, Tove & Tolgraven, Åsa (2001). *Hundra sätt att tänka om Reggio Emilias pedagogiska filosofi*. Växjö: Davidssons Tryckeri AB. 81 s.

Stukát, Staffan (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: studentlitteratur. 208 s.

Vygotskij, Lev Semënovič (1995). *Fantasi och kreativitet i barndomen*. Göteborg: bokförlaget Dialogos AB. 111 s.

Wallin, Karin (1986). *Om ögat fick makt, mer om det hundra språken och den skapande pedagogiken i Reggio Emilia*. Stockholm: Liber Förlag. 151 s.

www.reggioemilia.se

www.vr.se Vetenskapsrådet. 2011.

Läroplanen för förskolan Lpfö 98 Reviderad 2010. Stockholm. Skolverket. 16 s.

9. Bilagor

Här under har jag sparat alla de bilagor som jag har använt mig när jag begärt tillstånd och intervjuat pedagogerna/ atelieristerna.

9.1 Bilaga 1

Tillståndsansökan

Anhållan om tillstånd för att ert barn kan delta i en undersökning inom ramen för ett examensarbete vid Göteborgs Universitet.

Jag Maria Rolfö är student och utbildar mig till förskolelärare vid Göteborgs Universitet. Jag skall nu skriva den avslutande uppgiften inom lärarutbildningen som är mitt examensarbete och som ger mig min lärarbehörighet. Arbetet motsvarar 10 veckors heltidsstudier och skall vara klart den 11 maj 2011.

Examensarbetets syfte är att skapa en större förståelse för hur Reggio Emilia inspirerade förskolor jobbar med den skapande verksamheten i Ateljén. De viktigaste frågorna jag vill få svar på är hur pedagogens arbetssätt är, hur de jobbar och hur barnen lär sig i de skapande situationerna.

För att kunna besvara dessa frågor behöver jag samla in material genom observationer, jag kommer att sitta med i barngruppen och observera barnen och pedagogernas arbete. Samt intervjua pedagogen.

Jag vill med detta brev be er som vårdnadshavare om tillåtelse att ert barn deltar i observationerna som jag kommer att göra. Alla barnen kommer att garanteras anonymitet. De förskolor som finns med i undersökningen kommer inte att nämnas vid namn eller på annat sätt kunna vara möjligt att urskilja i undersökningen. I enlighet med de etiska regler som gäller är deltagandet helt frivilligt. Ert barn har rättigheten att intill den dag arbetet är publicerat, när som helst välja att avbryta deltagandet. Materialet behandlas strikt konfidentiellt och kommer inte att finnas tillgängligt för annan forskning eller bearbetning.

Vad jag behöver från er är att ni som vårdnadshavare skriver under detta brev och så snart som möjligt skickar det med barnen tillbaka till förskolan så att ansvarig lärare kan samla in svaret vid tillfälle. Sätt således ett kryss i den ruta som gäller för er del:

- Som vårdnadshavare ger jag tillstånd att mitt barn deltar i undersökningen
- Som vårdnadshavare ger jag inte tillstånd att mitt barn deltar i undersökningen

Datum.....

.....
Vårdnadshavares underskrift/ er

.....
barnets namn

Har ni ytterligare frågor ber jag er kontakta mig på nedanstående adress eller telefonnummer:

Med vänliga hälsningar

Maria Rolfö

speedwaymia@hotmail.com

Tel.076-2182171

Handledare för undersökningen är, Kerstin Signert, Göteborgs Universitet

kerstin.signert@ped.gu.se

Tel.0708-902956

Kursansvarig är Jan Carle, docent, Göteborgs Universitet, Sociologiska institutionen 031-7864792

9.2 Bilaga 2

Frågor till atelieristan

1. Är du utbildad atelierista? Var någonstans i sådana fall?
2. Vad är det för utbildning eller har du någon liknande utbildning?
3. Hur många år? Är det kurser? Hur är det upplagt?
4. Vad är en atelierista?
5. Hur kan en dag se ut på arbetet som atelierista?
6. Hur ser arbetssättet ut?
7. Var det svårt att börja arbeta på detta sätt?
8. Finns det arbete som heltids atelierista?
9. Har du någon utbildning inom Reggio Emilia & vad är det för utbildning?
10. Varför jobbar du på en Reggio Emilia inspirerad förskola?
11. Vad är det bästa med att jobba som atelierista?
12. Vad har du för syn på barns lärande process?
13. Hur tänker du kring det kompetenta barnet?
14. Är alla barnen aktiva?
15. Hur många barn åt gången tycker du det är lämpligt att ha i ateljén?
16. Får ateljén användas utav barnen utan personal?

17. Är det du som har huvudansvaret i ateljén?

18. Vad är skapande för dig?

19. Eget intresse av skapande?

20. Varför utbildade du dig till atelierista?

9.3 Bilaga 3

Barns skapande från de tre olika förskolorna

Förskola 1.

Övre bilden, bilen som pojkarna byggde på förskola 1.

Undre bilden är ritningen som pojkarna gjort under ett tidigare tillfälle på förskola 1.

Förskola 2.

Konstverket som barnen på förskola 2 hade gjort.

Förskola 3.

Bilder med färgen lila från förskola 3.